

กฎ ก.ตร.

ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ และ มติ ก.ตร. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน
๒๕๕๗ และมติอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับอุทธรณ์ ในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๗
พฤษภาคม ๒๕๕๗ จึงออกกฎ ก.ตร. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.ตร. นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยและคำสั่งให้ออกจากราชการ
ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน
กฎ ก.ตร. นี้

ในกรณีที่เป็นการลงโทษทางวินัยหรือสั่งให้ออกจากราชการตามกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดเรื่อง
การอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะก็ให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น หากกฎหมายนั้นไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และ
วิธีการพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะก็นำหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎ ก.ตร.
ฉบับนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓ ข้าราชการตำรวจผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการมีสิทธิอุทธรณ์
คำสั่งได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการถึงแก่ความตายไปก่อนที่จะใช้สิทธิ
อุทธรณ์ ทายาทผู้มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดของผู้นั้นมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งแทนได้ภายในกำหนดเวลา
ตามวรรคหนึ่ง

ระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จและแจ้งผู้อุทธรณ์ทราบภายในสองร้อย สี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ก.ตร. ที่ทำให้การพิจารณา ไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกิน หกสิบวัน

ข้อ ๔ การใช้สิทธิอุทธรณ์กรณีถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักขัง กักขัง หรือตัดเงินเดือน ให้อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษ หรือ ก.ตร. แล้วแต่กรณีดังนี้

(๑) กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บังคับการหรือเทียบเท่าลงมาเป็นผู้สั่งลงโทษ ให้อุทธรณ์ คำสั่งต่อผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการหรือเทียบเท่าที่เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้สั่งลงโทษ

(๒) กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการหรือเทียบเท่าลงมาถึงผู้บังคับการหรือเทียบเท่า เป็นผู้สั่งลงโทษ ให้อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการหรือเทียบเท่าที่เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้สั่ง ลงโทษ

(๓) กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการหรือเทียบเท่าของกองบังคับการที่ขึ้นตรงต่อ สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งลงโทษ ให้อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๔) กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่จเรตำรวจแห่งชาติ หรือรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือ เทียบเท่า ลงมาถึงผู้บัญชาการหรือเทียบเท่าเป็นผู้สั่งลงโทษ ให้อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๕) กรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งลงโทษ ให้อุทธรณ์คำสั่งต่อ ก.ตร.

(๖) กรณีที่ผู้บังคับบัญชาอื่นนอกเหนือจาก (๑) ถึง (๕) เป็นผู้สั่งลงโทษ ให้อุทธรณ์ต่อ ผู้บังคับบัญชาที่เป็นหัวหน้าสูงสุดของหน่วยงานหรือกลุ่มตำแหน่ง ที่ผู้อุทธรณ์นั้นสังกัดอยู่

กรณีที่ผู้สั่งลงโทษใช้อำนาจสั่งลงโทษในฐานะเป็นผู้รักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทน ในตำแหน่งใด ให้ถือว่าเป็นการสั่งลงโทษของผู้ดำรงตำแหน่งที่รักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนนั้น

ข้อ ๕ การใช้สิทธิอุทธรณ์กรณีถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์คำสั่งต่อ ก.ตร.

ในการใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์จะขอแถลงการณ์ด้วยวาจาเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.ตร. ก็ได้ โดยแสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหาก แต่ต้องยื่น หนังสือนั้นต่อ ก.ตร. โดยตรงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ยื่นหนังสืออุทธรณ์ หาก ก.ตร. พิจารณาเห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์จะไม่อนุญาตให้ผู้อุทธรณ์เข้าแถลงการณ์ ด้วยวาจาก็ได้

ข้อ ๖ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือ ก.ตร. ตามข้อ ๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และข้อ ๕ เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่รับไว้ในแต่ละกรณี

ข้อ ๗ การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งประกอบข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมาย และเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ ผู้จะอุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจหรือคัดรายงานการสืบสวน สอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนหรือของผู้สืบสวนสอบสวนได้ ส่วนการขอตรวจหรือคัดบันทึก ถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ หรือสั่งให้ออกจากราชการที่จะอนุญาตหรือไม่ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยและการปกครอง บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเป็นเรื่องๆ ไป

ข้อ ๙ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ หรือกรรมการข้าราชการ ตำรวจผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในเรื่องที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ผู้อุทธรณ์ถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้อุทธรณ์

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการ หรือเป็น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดา กับผู้กล่าวหาหรือ ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการ

(๕) มีเหตุอื่นซึ่งอาจทำให้การพิจารณาเสียความเป็นธรรม

การคัดค้านผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ หรือ ก.ตร. ผู้พิจารณาอุทธรณ์ต้องแสดง ข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือ ก.ตร. แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกคัดค้านผู้นั้นจะถอนตัวไม่พิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้ามิได้ถอนตัว ให้ผู้นั้นส่งคำคัดค้านให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ลำดับเหนือขึ้นไป ของผู้ถูกคัดค้าน ประธานกรรมการ หรือประธานอนุกรรมการ แล้วแต่กรณี พิจารณาเหตุที่คัดค้าน ถ้าเป็นการคัดค้านประธานก็ให้คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่เป็นผู้พิจารณา หากเห็นว่าเหตุนั้นน่าเชื่อถือให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่พิจารณา คำคัดค้านนั้นเป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้นแทนผู้ที่ถูกคัดค้าน

(๒) กรณีอุทธรณ์ต่อ ก.ตร. ให้ประธานกรรมการ หรือประธานอนุกรรมการ คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่ แล้วแต่กรณี แจ้งผู้ถูกคัดค้านทราบและมีให้พิจารณาอุทธรณ์นั้น

ในกรณีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ถูกคัดค้าน ก็ให้ดำเนินการตามวรรคสามโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ในลำดับเหนือขึ้นไปเป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร.

ข้อ ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ ให้ถือว่าวันที่ผู้ถูกส่งลงโทษหรือถูกส่งให้ออกจากราชการได้รับแจ้งคำสั่งเป็นวันทราบคำสั่ง

การแจ้งคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการให้แจ้งแก่ผู้ถูกส่งลงโทษหรือถูกส่งให้ออกจากราชการทราบโดยเร็วโดยใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บุคคลเป็นผู้แจ้งแก่ผู้ถูกส่งลงโทษหรือถูกส่งให้ออกจากราชการที่ทำงาน หรือตามที่อยู่ที่ได้ให้ไว้กับเจ้าหน้าที่ หรือภูมิลำเนาของผู้นั้น โดยให้ผู้ถูกส่งลงโทษหรือถูกส่งให้ออกจากราชการลงลายมือชื่อและวันที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานและให้มอบสำเนาคำสั่งแก่ผู้นั้นไว้หนึ่งฉบับ

ในกรณีผู้ถูกส่งลงโทษหรือถูกส่งให้ออกจากราชการไม่ยอมรับ หากได้วางคำสั่งนั้นหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่นั้นต่อหน้าเจ้าพนักงานตำรวจ ข้าราชการอื่น เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ ได้แก่ กำนัน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ข้าราชการประจำอำเภอหรือจังหวัด ที่ไปเป็นพยานก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งแล้ว

ในกรณีที่ขณะไปส่งไม่พบผู้ถูกส่งลงโทษหรือผู้ถูกส่งให้ออกจากราชการจะส่งคำสั่งแก่บุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้นก็ได้ และให้ถือว่าผู้ถูกส่งลงโทษหรือผู้ถูกส่งให้ออกจากราชการได้รับแจ้งในวันที่ได้ส่งคำสั่งให้แก่บุคคลนั้น ยกเว้นผู้นั้นเป็นผู้ถูกส่งพักราชการ ถูกส่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือถูกส่งลงโทษกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการแล้วไม่กลับ แล้วแต่กรณี ก็ให้ดำเนินการแจ้งคำสั่งตาม (๒) แทน

(๒) ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกส่งลงโทษหรือถูกส่งให้ออกจากราชการ ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้นหรือตามที่อยู่ที่ได้ให้ไว้กับเจ้าหน้าที่แล้ว เมื่อปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้นั้นได้รับคำสั่งดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้วให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีภายในประเทศหรือเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

(๓) กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนจะใช้วิธีส่งทางเครื่องโทรสารก็ได้ แต่ต้องมีหลักฐานการได้ส่งจากหน่วยงานผู้จัดบริการโทรคมนาคมที่เป็นสื่อในการส่งโทรสารนั้น และต้องจัดส่งคำสั่งตัวจริงโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามที่กล่าวมาแล้วในข้อนี้ให้แก่ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการในทันทีที่อาจกระทำได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งคำสั่งตามวัน เวลา ที่ปรากฏในหลักฐานของหน่วยงานผู้จัดบริการโทรคมนาคมดังกล่าว เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

ข้อ ๑๑ การอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษ ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงผู้บังคับบัญชานั้นพร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ และยื่นที่ส่วนราชการของผู้บังคับบัญชานั้น การอุทธรณ์ต่อ ก.ตร. ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธานกรรมการข้าราชการตำรวจหรือเลขาธิการ ก.ตร. พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับและยื่นที่สำนักงาน ก.ตร.

การยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชานั้นดำเนินการตามข้อ ๑๕

ในกรณีที่มิให้นำหนังสืออุทธรณ์มายื่นเอง ให้ผู้รับหนังสือออกใบรับหนังสือและลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่งหรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือ เป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว หากผู้อุทธรณ์จะยื่นอุทธรณ์เพิ่มเติมหรือส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือ ก.ตร. แล้วแต่กรณี พิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือ ก.ตร. แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันยื่นอุทธรณ์ เว้นแต่กรณีที่เป็นพยานหลักฐานที่ปรากฏขึ้นภายหลังจากระยะเวลาดังกล่าว

ข้อ ๑๒ อุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นอุทธรณ์ที่ยื่นหรือส่งภายในกำหนดเวลา

หนังสืออุทธรณ์ใดที่มีสาระสำคัญไม่ครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน ก.ตร. ให้คำแนะนำแก่ผู้อุทธรณ์เพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออุทธรณ์นั้นให้ถูกต้อง และในการนี้ให้ถือวันที่ยื่นอุทธรณ์ครั้งแรกเป็นหลักในการนับระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่แก้ไขเพิ่มเติมภายในเวลาที่กำหนด ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์หรือ ก.ตร. พิจารณาต่อไปโดยไม่ต้องรอการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่มีปัญหาว่าอุทธรณ์รายใดเป็นอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือ ก.ตร. แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือ ก.ตร. มีคำสั่งหรือมติไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือสำนักงาน ก.ตร. แล้วแต่กรณี แจ้งคำสั่งหรือมตินั้นให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ในหนังสือแจ้งต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) เหตุผลในการไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๒) สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บังคับบัญชาหรือ ก.ตร. ในกรณีที่เป็นคำสั่งไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ในกรณีที่เป็นมติไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.ตร.

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีคำสั่งไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคสี่ ผู้อุทธรณ์อาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ลำดับเหนือขึ้นไปหรือ ก.ตร. ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้มีคำสั่งไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ตามข้อ ๔ ได้อีกชั้นหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งดังกล่าว และให้นำข้อ ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การอุทธรณ์คำสั่งไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคห้า ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ผ่านผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ส่งหนังสืออุทธรณ์คำสั่งไม่รับพิจารณาอุทธรณ์พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ความเห็นและคำสั่งตลอดจนหลักฐานการรับทราบคำสั่งไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ หนังสืออุทธรณ์คำสั่งเดิม หลักฐานการรับทราบคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ และเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อโต้แย้ง คำสั่งของผู้อุทธรณ์ไปให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ลำดับเหนือขึ้นไปหรือสำนักงาน ก.ตร. โดยเร็ว

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ลำดับเหนือขึ้นไปหรือ ก.ตร. มีคำสั่งหรือมติยืนตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่ไม่รับอุทธรณ์คำสั่งไว้พิจารณาหรือกรณี queผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ลำดับเหนือขึ้นไปหรือ ก.ตร. มีคำสั่งหรือมติให้รับอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไว้พิจารณา ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ลำดับเหนือขึ้นไปหรือสำนักงาน ก.ตร. แจ้งให้ผู้อุทธรณ์และผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว และในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ลำดับเหนือขึ้นไปหรือ ก.ตร. มีคำสั่งหรือมติยืนตามคำสั่งไม่รับพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไว้พิจารณา ในหนังสือแจ้งต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) เหตุผลในการมีคำสั่งหรือมติขึ้นตามคำสั่งไม่รับพิจารณาอุทธรณ์ทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๒) สิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ลำดับเหนือขึ้นไปหรือ ก.ตร. มีคำสั่งหรือมติให้รับอุทธรณ์คำสั่งไว้พิจารณา ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เพื่อมีมติตามข้อ ๑๘ ต่อไป

ข้อ ๑๓ ผู้อุทธรณ์จะขอลอนอุทธรณ์ก่อนที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือ ก.ตร. แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือ ก.ตร. เมื่อได้ลอนอุทธรณ์แล้วการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันระงับ

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดใหม่ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือองค์กรบริหารงานบุคคลที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ของหน่วยงานที่ผู้อุทธรณ์ได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดนั้น

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดใหม่หลังจากที่ได้ยื่นอุทธรณ์ไว้แล้ว และผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์สังกัดเดิมหรือ ก.ตร. ยังมิได้สั่งการหรือมีมติตามข้อ ๑๘ ให้ส่งเรื่องอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑๖ ไปให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือองค์กรบริหารงานบุคคลที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไป

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้รับหนังสืออุทธรณ์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามข้อ ๑๑ วรรคสาม ให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสืออุทธรณ์ต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ และให้ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการจัดส่งหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าวพร้อมทั้งสำเนาหลักฐานการรับทราบคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ สำนวนการสืบสวน หรือการพิจารณาในเบื้องต้นตามมาตรา ๘๔ และสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๑ พร้อมทั้งคำชี้แจงของผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการ (ถ้ามี) ไปยังผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือสำนักงาน ก.ตร. แล้วแต่กรณี ภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์พร้อมทั้งรายงานการดำเนินการทางวินัยหรือรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการของผู้อุทธรณ์และของผู้อื่นที่เป็นกรณีเกี่ยวเนื่องกันไปด้วย

ข้อ ๑๖ การพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาจากสำนวนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้นตามมาตรา ๘๕ และสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๑ และในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใดๆ หรือขอให้ผู้อุทธรณ์ ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการ หรือบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในการพิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เห็นสมควรที่จะต้องสืบสวนสอบสวนใหม่หรือสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ให้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนใหม่หรือสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสืบสวนสอบสวนเองหรือมอบหมายให้ผู้ใดหรือแต่งตั้งคณะกรรมการให้สืบสวนสอบสวนใหม่ หรือสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมแทนก็ได้ หรือกำหนดประเด็นที่ต้องการทราบส่งไปให้ผู้สืบสวนสอบสวนเดิมทำการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมได้

ในการสืบสวนสอบสวนใหม่หรือสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม ถ้าผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ หรือผู้สืบสวนสอบสวน หรือคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคสอง เห็นสมควรส่งประเด็นใดที่ต้องการทราบไปสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่ ให้มีอำนาจกำหนดประเด็นส่งไปให้หัวหน้าหน่วยงานที่เห็นว่าเกี่ยวข้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนแทนได้

การสืบสวนสอบสวนใหม่หรือสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม หรือส่งประเด็นไปเพื่อให้ผู้สืบสวนสอบสวนเดิม หรือหัวหน้าหน่วยงานซึ่งอยู่ต่างท้องที่ดำเนินการตามวรรคสองและวรรคสาม ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนพิจารณาตามมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๑๐๑ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๗ ในการพิจารณาอุทธรณ์ ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์พร้อมกับพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยหรือรายงานการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการของผู้อุทธรณ์หรือของผู้อื่นที่เป็นกรณีเกี่ยวเนื่องกันไปด้วย

ข้อ ๑๘ เมื่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้องและเหมาะสมกับความผิดแล้วให้สั่งยกอุทธรณ์
- (๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิดให้ดำเนินการตามกรณีดังต่อไปนี้

(ก) กรณีเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแต่ควรได้รับโทษหนักขึ้นให้สั่งเพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้นแต่การเพิ่มโทษเป็นสถานโทษที่หนักขึ้นต้องไม่เกินอำนาจของตนตามมาตรา ๘๕ และการเพิ่มอัตราโทษเมื่อรวมกับอัตราโทษเดิมต้องไม่เกินอำนาจนั้นด้วย ถ้าเกินอำนาจของตน ก็ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นตามลำดับเพื่อให้พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี

(ข) กรณีเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงควรได้รับโทษเบาลง ให้สั่งลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง

(ค) กรณีเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรงดโทษ ให้สั่งงดโทษโดยทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

(ง) กรณีเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดวินัยหรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย ให้สั่งยกโทษ

(จ) กรณีเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้รายงานต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้รับมอบอำนาจ เพื่อให้พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. หรือเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๘๖ และกฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาแล้ว ให้รายงานต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้รับมอบอำนาจ เพื่อให้พิจารณาดำเนินการเพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตามมาตรา ๕๐ หรือให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ใช้อยู่แล้วแต่กรณี

(ฉ) กรณีเห็นว่าผู้อุทธรณ์มีกรณีที่เหมาะสมแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๐๐ (๑) (๓) หรือ (๔) มาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๒ ให้นำ (จ) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(ช) กรณีเห็นว่าข้อความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้สั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในคำสั่งเดิมให้ถูกต้องเหมาะสม

(๓) กรณีเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใดเพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้สั่งการได้ตามควรแก่กรณี

การออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะดำเนินการตาม (๒) (ก) หรือ (๒) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (๓) ได้ และถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะตายจะดำเนินการตาม (๒) (จ) มีได้ด้วย

ในกรณีที่มีผู้ถูกส่งลงโทษทางวินัยในความผิดหรือกรณีที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความผิดหรือกรณีในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกส่งลงโทษคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าวและผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้ถูกส่งโทษคนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีอันเป็นเหตุเดียวกับกรณีของผู้อุทธรณ์แล้วให้สั่งให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สั่งยกอุทธรณ์ สั่งลดโทษ หรือสั่งคงโทษ ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปมิได้ แต่ถ้าสั่งเพิ่มโทษหรือสั่งให้ออกจากราชการในทางที่เป็นโทษแก่ผู้อุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์ได้อีกชั้นหนึ่ง

ข้อ ๒๐ เมื่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี ได้ดำเนินการตามข้อ ๑๕ แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ในหนังสือแจ้งต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๒) สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งในกรณีที่อุทธรณ์ต่อไปได้หรือสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองในกรณีที่อุทธรณ์ต่อไปไม่ได้

ข้อ ๒๑ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ในกรณีที่อุทธรณ์ต่อ ก.ตร. ให้นำข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ ให้นำมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๒ เมื่อ ก.ตร. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์และมีมติเป็นประการใดแล้วจะอุทธรณ์ต่อไปอีกมิได้

ในกรณีที่ ก.ตร. มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามนัยข้อ ๑๘ (๒) (จ) หรือ (๒) (ฉ) เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนพิจารณาเสร็จแล้วให้พิจารณาดำเนินการตามข้อ ๑๘ (๒) (จ) ต่อไปโดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ เมื่อ ก.ตร. ได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์และมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้สำนักงาน ก.ตร. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบหรือดำเนินการให้เป็นไปตามมติ ก.ตร. และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ในหนังสือแจ้งผู้อุทธรณ์ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๒) สิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ข้อ ๒๔ การแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ทราบตามข้อ ๒๐ และข้อ ๒๓ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการในข้อ ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๕ กรณีที่อุทธรณ์ต่อไปไม่ได้ตามข้อ ๑๕ และข้อ ๒๒ ผู้อุทธรณ์อาจใช้สิทธิทางศาลได้

ข้อ ๒๖ การนับระยะเวลาตามกฎหมาย ก.ตร. นี้ สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.ตร.